

Nýtið høvið og høvdið!

Oddagrein

TAÐ er boðað frá, at danski lögmláráðharrin Bjørn Westh kemur til Føroya í næstum. Westh kemur, so vítt okkum kunnugt, at vera hjástaddur meðan javnaðarflokkurin hevur landsfund. Hetta er einki óvanligt og gestir verða eisini frá øðrum norðurlenskum brøðraflokkum. Tað hevur eisini verið upplýst í fjølmiðlunum, at lögmláráðharrin fer at hava samrøður við føroyskar myndugleikar, meðan hann er í Føroyum og samrøðurnar skulu sjálvandi snúgva seg um dómarakanningina. Vit halda, at tað er skilagott, at landsstýrið nýtir hetta høvið at kunna Westh nærri um føroysku sjónarmiðini í hesum margháttliga máli.

MEN eisini javnaðarflokkurin eigur at nýta høvið at fáa ymiskt aftur á beint, sum er vordið skeivt millum føroysku og dansku javnaðarflokkarnar. Tað hevur leingi verið greitt fyri nær sagt einum og hvørjum, sum fylgir við í politikki, at tað er nakað spinnandi galið við samskiptinum millum hesar báðar flokkar. Danir sum heild vita ov lítið um føroysk viðurskipti og tykist hetta serstakliga at vera galdandi fyri leiðsluna í danska javnaðarflokkinum.

VIT hugsa serstakliga um hetta, at so leingi vit liva í ríkisfelagsskapi, so mugu allir partar virða hesa skipan sum ein felagsskap. Meginfortreytin fyri einum politiskum ríkisfelagsskapi er, at hann fevnir um samstarv millum javnmettar og javnt virðar partar. Tað, at ein av pørtunum er størri og ríkarí gevir ikki hesum parti rætt til at nýta ávísar loysnir inn á ein av teimum veikaru pørtunum. Hetta gevur heldur ikki tí størri partinum rætt at negligeri ynski og krøv frá einum av hinum pørtunum, bert tí at hesi krøv koma tí størri partinum illa við ella skapa eyka stríð og politiskar trupulleikar.

RÍKISFELAGSSKAPURIN má fáast aftur á beint, um honum skal verða lív lagað ella mugu báðir brøðraflokkar gera upp við seg sjálvar og við hvønn annan, um hesin felagsskapur er verður at varðveita. Eitt er víst, vit kunnu ikki halda fram við hetta lag og tí mæla vit javnaðarflokkinum til at leggja hævur í blot at finna loysnir á trupulleikunum og greiða Bjørn Westh frá øllum hesum viðurskiptum, soleiðis, at vit sleppa burtur úr tí ósømiligu støðu, sum nú ræður millum báðar brøðratjóðirnar danir og føroyingar. Ella við øðrum orðum nýtið bæði høvið og høvdið - báðir partar!

Sosialurinn

Undan landsfundi javnaðarflokksins

Flokkurin farin ov langt til høgru

-Vit eru farin alt ov langt á tann borgarliga vingin, og har høvra vit so slettis ikki heima. Hetta hevur so ført við sær, at ósemja er komin í millum fakrørsluna og flokk okkara skrivar Sverre Midjord, tingmaður m.a. í greinini, sum er íkast til orðaskiftið undan landsfundi javnaðarflokksins í næstu viku.

Í Sosialinum nr. 43, 2. mars, hevur Vagnur Michelsen, lærari, eina sera áhugaverða grein, har hann víðger javnaðarflokkinn og orsøkirnar til ta støðugu afturgongd, sum er flokkinum fyri.

Tað má sannast, at Vagnur hevur tíværr rætt í tí, hann førir fram. Nú veit eg ikki, um Vagnur setir mínar metingar sera hátt, helst ikki um eg taki tað við, sum hann førir fram seinasta ár í Dimmalætting, har hann sera negativt skrásetti nakrar navngivnar politikarar. Eg var ein av teimum, sum var á listanum, og sjálvt um eg ikki tók og heldur ikki nú taki mæi nær av tí, sum Vagnur har førir fram, tí tað var heilt burturvið, so má eg her og nú sanna, at tað, sum hann nú førir fram um javnaðarflokkinn og tann politikk, sum vit tve seinastu árin hava staðið fyri, tað hevur Vagnur rætt í.

Tað hevur ikki verið reinur javnaðarpolitikkur, men tað verður ógjørligt hjá nøkrum flokki, sum ikki hevur ein reinan meiriluta, at føra einvísan flokspolitikk, og sjálfandi kostar tað at sita við ábyrgd.

Tað er veruliga soleiðis,

sum Vagnur eisini førir fram, at flokkurin ikki hevur markað seg nóg væl sum tann fiskimanna- og arbeiðaraflokkur hann er, tí grundsjónarmiðini hjá flokkinum eru framvegis tey, sum vórðu skrásett við stovnanina, og tey eru ikki broytt. Tíverri er tað hent, sum mangan hendir, tá ein flokkur verður ein stórr flokkur, at tað kemur kreftir inn, sum megna at broyta kósina, og tað er eisini hent hjá okkum.

Vit eru farin alt ov langt á tann borgarliga vingin, og har høvra vit so slettis ikki heima, og hevur hetta so ført við sær, at ósemja er komin í imillum fakrørslurnar og okkara flokk. Hetta, at flokkurin er blivin partvís borgarligur, kemur eisini av teimum broyttu umstøðum, sum eru her á landi, og so tað, at vit hava verið noyddir at samvinna við borgarligar flokkar. Og við teimum politisku avgerðum, sum hava verið tiknar og sum ein má taka, so hevur ikki altíð verið gingið fakrørsluni á móti, sum tey fegin vildu havt, at tað varð gjørt. Men tað skal tó sigast, at mangan, tá á hevur stað-

ið, tá fakrørslan hevur verið nærum bundin niður í fakfelagsstríði sínum, so er ein samdur javnaðarflokkur komin teimum til hjálpar, tá hava vit veruliga stuðlað fakrørsluni, men hetta hevur sjáldan verið víðurkent. Slíkt skapar eisini misljóð og slítir uppá tað samarbeiði, sum eigur at vera. At hetta so nú hevur ført við sær, at fakrørslan hevur stovnað sín egn flokk, sum í hvussu er í byrjanini tekur munandi frá okkara flokki, tað er einki at siga til, tí tey hava tikið til sín óll tey mál, sum er javnaðarflokksins eygnasteinar. Tó verður tað ein spurningur, um tey fara at megna at skila burtur tað, sum er fakfelaganna og tað, sum er politiskt, tí tey fara skjótt at skilja, at tað er stórum munur á «kort at skilja og skip at føra».

Tey koma, sum umboð báðu megin borðið, at sita verri fyri enn javnaðarflokkurin nakrantíð hevur sitið, men Vagnur hevur rætt: javnaðarflokkurin hevur alt ov illa dugað at markera seg, tí hóast vit nú í mong ár hava verið í samvinnu við borgarligar flokkar, so hava vit megnað at fáa

framt ábøtur, sum eru komnar fjøldini til góðar. Vit kunnu nevna dagpeningaskipanina, sum bleiv gjøgnumførd við hjálp frá fólkaflakkinum, og verandi arbeiðsloyssskipan, sum í veruleikanum eisini bleiv framt við somu flokkum, og tá hon veruliga var í vanda í apríl 1992, vóru tað eisini teir borgarligu uttan sambandsflokkinn, sum saman við okkum og tjóðveldisflokkinum, ið bjargaðu skipanini. So heilt einki er ikki komið burtur, men tó hevur greinin hjá Vagni nakað at siga kkom, og tí skal hon vera sera vælkomín, tí hon minnir okkum á, at her og nú má flokkurin seta kósina aftur á ta leið, sum varð skrásett, tá flokkurin sá dagsins ljós, og tí verður komandi landsfundur at gera upp við skeivleikarnar og vanda gongdini.

Tað kann gerast og tað má gerast.

Sverre Midjord

Grindamanna- felagið ársfund

Grindamannafelagið heldur ársfundin í Norðurlandahúsinum í dag, 25. mars, kl. 15.00. Øll við áhuga fyri grind og grindaspurningum eru vælkomín at møta. Á skránni eru øll vanlig evni sum nevndarval, roknskapur, innkomn mál osfr., umframt at greitt verður frá gongdini farna árið.

Grindamannafelagið hevur aftur í ár fingið ein útlendskan gest at koma henda vegin at halda fyrlestur. Hesaferð er tað norð-

maðurin Ivar Aune, sum er búsetur í Týsklandi og m.a. gongur norðmonnum til handa at upplýsa um hvalaveiðuspurninginum. Hann hevur verið búsetur í Týsklandi í fleiri ár, og hann hevur fleiri ferðir verið frammi í týskum fjølmiðlum, har hann hevur vart rættin hjá strandalondum at gagnnýta havsins tilfeingi. Ivar Aune fer á fundinum at greiða frá teimum tiltøkum og teirri mótstöðu, sum hevur tikið seg upp í

Týsklandi og hvussu vit eiga at bera okkum at í hesum sambandi. Í fjør vóru islendingurin Magnus Gudmundsson, kendur fyri sínar filmar móti m.a. Greenpeace, og norðski djórælæknin Egil Øen, sum hevur ábyrgdina av drápháttinum hjá norsku hvalastigarunum.

Grindamannafelagið hevur hildið nakrar fundir kring landið, men enn eru 3 økir eftir í hesum umfari: Norðoyggjar, Eysturoyggi-

in og Sandoyggjin. A hesum fundum hevur mest verið gjørt burtur úr teimum tíðum, sum Jústines Olsen saman við fólki í Havn og vesturi í Vágum hevur fingið til vega í sambandi við, at grind verður dripin. Hetta arbeiðið, er ætlanin, skal halda fram, bara vit fáa grindirnar.

Sum sagt eru øll grindahugað vælkomín á fundin, sum er annar ársfundurinn í stuttu søgu felagsins.